

Nettverksamling Evenes og Tjeldsund

3. Februar 2011

LP-modellen (Læringsmiljø og pedagogisk analyse)

- En skoleomfattende innsats – et skoleutviklingsprosjekt.
- Stimulere til mentalitetsendring som gjør det mulig å **tenke nytt om kjente problemer i skolens praksis og læringsmiljø (gjennom analyse og refleksjon)**
- Lærerne trener seg i å gjøre seg erfaringer med en systematisk framgangsmåte som er tilpasset de utfordringer som identifiseres
- Innsatsen skal føre til **oppmerksomhet på miljøfaktorer som de har mulighet til å gjøre noe med** – også i de situasjoner hvor de starter med å avdekke elever med spesielle behov

”Bent B. Andresen, Aarhus universitet”

Læringsmiljø og pedagogisk analyse

- Perspektivutvidelse: fra individ til system
- Fokus på lærerens praksis - ikke eleven.
 - Å ha diskusjon om eleven som ikke vil, ikke skjønner, ikke vil svare, ikke vil...., er i beste fall bare en halv historie. Og verre blir det hvis læreren kun sier at «jeg har prøvd alt.» Du må f.eks. også beskrive hva du gjør når du vil utvikle kvaliteten på relasjonen til eleven.
- Omfatter atferd i ordets videste forstand
- Nytt språk – nye tanker.
- Tilbyr ingen ferdigsydde løsninger
- Effektive tiltak rettes inn mot relasjoner og klasseledelse.

Problemformulering

- Hva er et problem for LP-modellen?
 - Det skal være noe veisøker har **mulighet til å endre**
 - Årsaken(e) til problemet **må være ukjent**
 - **Konkret og avgrenset** er alltid lettere en generelt
- Veisøker eier problemet
 - Problemet er **noe veisøker opplever** selv
 - Det er **først og fremst veisøker** som er den som skal gjøre noe med det.
 - Alle kan spørre og foreslå, men **veisøker er suveren** når det gjelder å konkludere om hva som skal være problemformuleringen
- Det underforståtte ”Jeg...”.
 - En elevs uhensiktsmessige atferd er ikke problemet – **problemet er i relasjonen meg og eleven og der er mitt profesjonelle pedagogiske ansvar til å gjøre noe med det.**

Analyse og refleksjon:

Fokus på opprettholdende faktorer

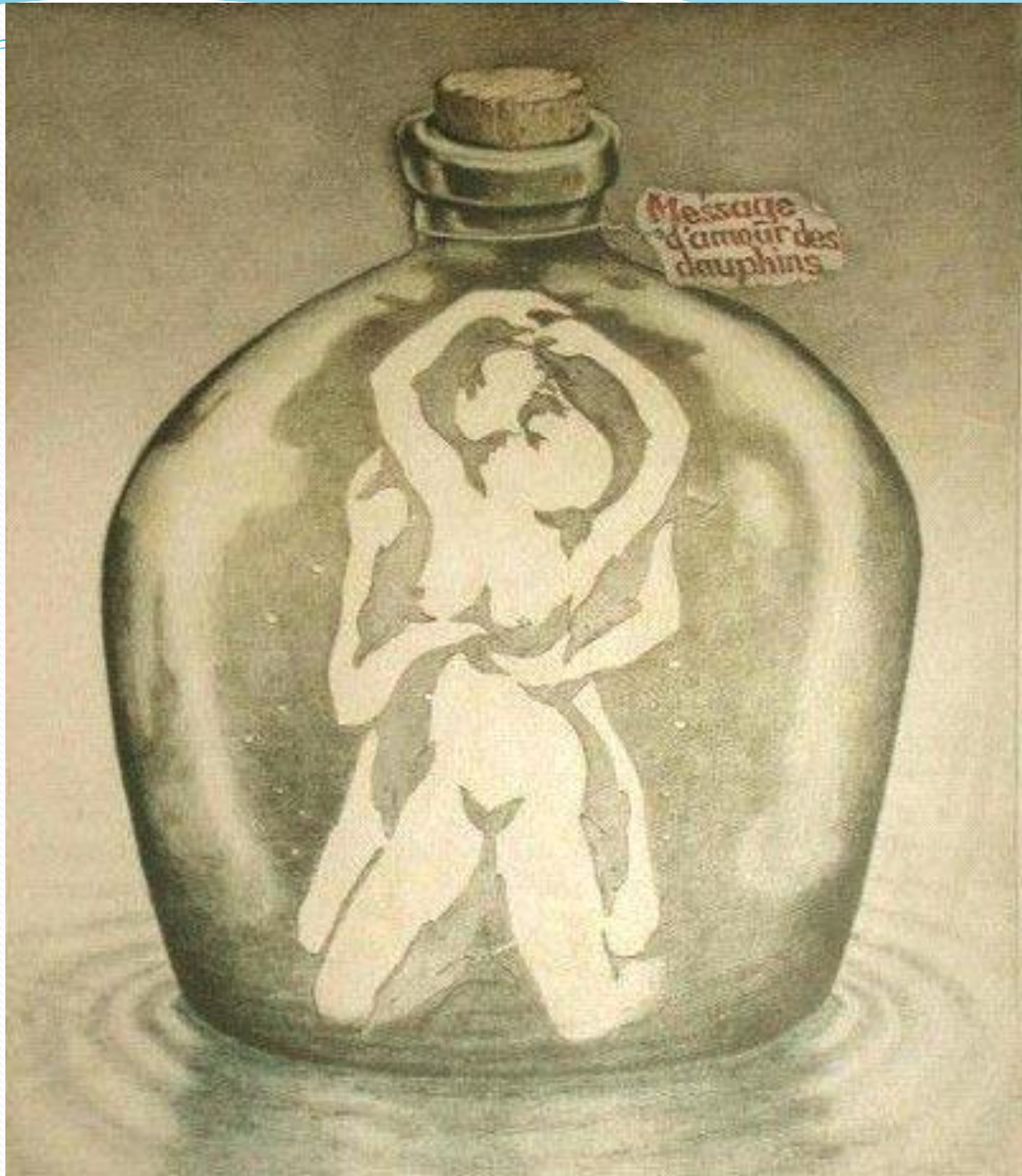
- **Spør ikke hvorfor noe oppsto:** det kan du ikke gjøre noe med
- **Spør heller hvorfor noe vedvarer:** det kan du gjøre noe med
- Opprettholdende faktorer viktig begrep i LP-modellen:
 - "Bidrar til å flytte fokus fra egenskaper hos elevene, til faktorer i omgivelsene". **Systemfokus**
 - "Bidrar til å legger debatten om **skyld, død**"
 - "Åpner for at flere ting kan bidra til den uhensiktsmessige atferden. Det er **ikke mulig å finne den egentlige/den ene årsaken**"
 - "Gjør det lettere å se **seg selv som en mulig opprettholdende faktor**"
 - Gir innsikt og muligheter for å se ting på nye måter. Er **bevisstgjørende**"

Er mine observasjoner sanne?

- *Riktignok finnes det kun én verden, men det finnes mange måter å observere den på.*
- Hva og hvordan man ser og forklarer eller forstår en situasjon, avhenger av hva en har lært og erfart, og hvordan dette har vært med å forme ens verdier. Som f.eks. læringssyn, elevsyn, menneskesyn m.m.

Kierkegaard uttrykte følgende:

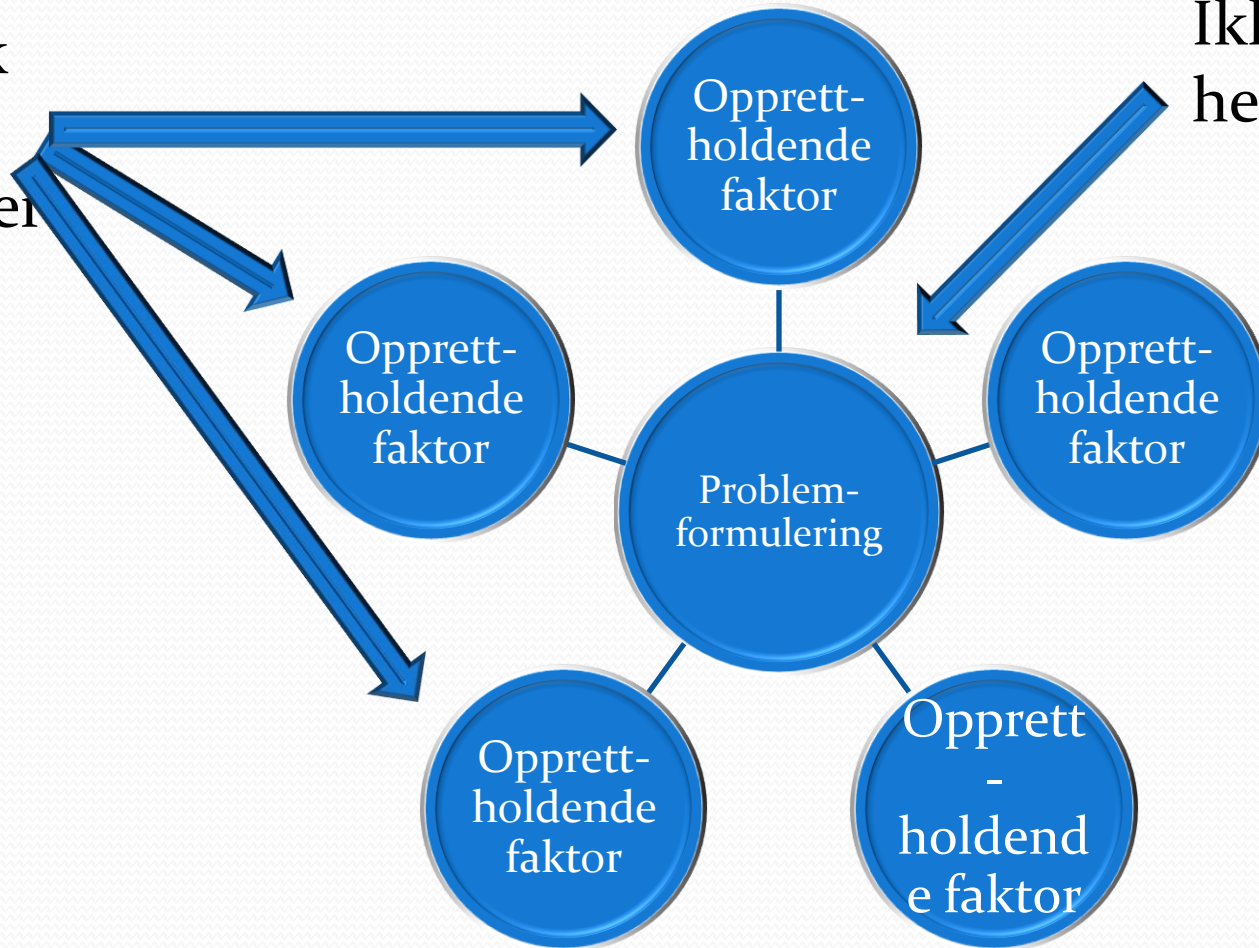
- Når det gjelder menneskelige fenomen, så er det ikke *hva* du ser, men *måten* du ser det på, som er avgjørende.
- Eller en kan si: *hva og hvordan jeg ser, sier noe om hvem jeg er.*
- *Observasjon er altså ikke bare mottakelse av inntrykk. Det er samtidig å bringe noe fram,- å gi noe form. Og i denne formgivningsprosessen blir observatørens holdning viktig.*

Analyse og refleksjon: Sammenhengsirkelen

Tiltak
settes
inn her

Ikke
her

Evaluering

- Kanskje **det viktigste punktet** i strukturert utviklingsarbeid
- Kanskje det punktet man **synder mest mot**
- En hjørnestein i **systemtenkning**

- Tiltaksutviklingen er ikke avsluttet før det er gjort avtale om evaluering av tiltakene
 - **Når** skal det gjøres og **på hvilken måte?**
 - Har tiltakene hatt **funksjon?**
 - Har tiltakene blitt **gjennomført?**
 - Skal tiltakene **videreføres?**
 - Skal tiltakene **endres?**
 - Er det behov for en **ny analyse?**

Tolkning av kontekst:

- Kontekst kan hjelpe oss til å forstå at vi i noen sammenhenger bør legge fra oss noe av skråsikkerheten.
- Begrepet henger nøye sammen med informasjon. Hvordan vi oppfatter den konteksten vi forstår en situasjon eller handling i, er avhengig av hva som framstår som informasjon for oss. Konteksten kommuniserer en mening om hvordan et budskap eller en atferd skal forstås. Et enkelt eksempel:

Hva står det her:

0

202

MOR

- På samme måte hjelper konteksten vi forstår en atferd innenfor, til å gi det vi observerer, mening.
- En og samme handling kan altså i én kontekst, forstås som rimelig oppførsel, mens en i annen kontekst kan forstå samme handling som galskap (tannpuss på gata og på badet).

- I vår sammenheng er det viktig å forstå at vi kan oppfatte en konteksts mening forskjellig. Et eks.:
- Lærere kan tenke at skolen er en kontekst for å lære. Elever kan oppleve at skolen er en kontekst å mislykkes i.
- En oppførsel som gir mening for eleven, kan oppfattes som sabotering av læreren.

Om virkelighetsoppfatninger:

- Vi skaper den verden vi lever i ut fra hvordan vi velger ut og forstår den informasjon vi oppfatter.
- Det vi forholder oss til er ikke ting, men vår persepsjon av ting.
- Vi skaper den verden vi ser på ut fra våre grunnleggende antakelser av hvordan vi forstår.
- Man har ment å kunne danne seg et bilde av hele virkeligheten, men glemte at iakttakeren jo er en del av denne virkeligheten.
- Vår forståelse er til enhver tid avhengig av hvordan ting henger sammen, og våre grunnleggende antakelser kan vi problematisere og videreutvikle. På denne måten kan vår forståelse av fenomener endre seg.

Tolkning av handlinger, to hovedframgangsmåter:

- ❖ Ut fra **grunner**. Grunn er den andres måte å forstå på, den andres horisont, da får du den andres intensjoner. Forutsetter **dialog og innlevelse**. (Forståelse)
- ❖ Ut fra **årsaker**. Tolker jeg en annens handlinger ut fra årsaker, så tolker jeg ut fra **min** horisont. (Det der gjorde du for å være slem). Her tillegger jeg den andre noen intensjoner han ikke har. (Forklaringer)

Hva vil vi med lærergruppemøtene:

- Avklaringen av lærergruppekonteksten innebærer å dele en forståelse. Det vil kunne finnes ulike forventninger rundt om på skolene, noe som gjør det nødvendig å bruke tid på avklaringer.
- Eks. på ulike kontekster:

- et sted å bli utfordra
- et sted å utvikle felles forståelse
- et sted å fokusere på det man får til
- et sted å kunne klage på elever og/eller foresatte uten å være konstruktiv

- et sted der man analyserer seg fram til hva som er den beste måten å utføre jobben på
- et sted å lytte og lære av hverandre
- et sted å klage på alt som er galt på arbeidsplassen
- endelig et sted å slappe av
- et sted å bevise at man er klokere enn sine kolleger
- OSV.

- En lærer fortalte om en elev som sa:
"Jeg klarer å holde meg på matta en stund, men så blir det bare tull igjen". Som lærer kan en lett bli motløs og lite offensiv i forhold til et slikt utsagn. Man tenker at utviklingen med denne gutten fører til at han blir et mareritt for omgivelsene når han kommer opp i ungdomsskolen.
- Men går det an å tenke annerledes?
At "denne gutten har mye å stri med, men det er to i ham, jeg vil støtte og "se" ham". Kanskje vil han ha nytte av at jeg signaliserer mine forventninger tydelig?

- I et systemteoretisk perspektiv betraktes ikke problemer som resultat av èn persons feil eller svakheter. I stedet ses problemer som en del av et mønster av mellommenneskelige interaksjoner.
- Da blir **mislykte forsøk på å endre atferd** også en del av problemet. Derfor vil denne tilnærmingen til skoleproblemer hjelpe deg til å se problemer innenfor den mellommenneskelige konteksten hvor de forekommer, og forandre reaksjonene dine i kroniske problemsituasjoner.